

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opera S. Matris Teresae De Iesu Carmelitarum Discalceatorum et Discalceatarum Fundatricis

In duas partes distincta

Teresa <de Jesús>

Coloniae Agrippinae, Anno MDCXXVI [erschienen] M.DC.XXVII.

Cap. XXIII. Eadem materiam prosequitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37974

iam supra retuli, à Domino acceperat. Vt primum eos visitaui, omnia
tam bonum in ordinem & statum redegit, satis vt apparet, eum à di-
uina Maestrate adiuuari, & à Beatissima Virgine Deipara delectum,
qui Ordinis ipsius negotia curaret. Illam igitur ego supplex rogo, apud
illam vt efficere dignetur, vt is eum assidue foueat, iuuet, promoueat,
foueat & gratiam det, ad in illius obsequio semper ulterius progredi-
endum. Amen.

CAPVT XXIII.

FUNDATIONEM CONVENTVS HISPALEN-
SIS PROSEQUIUR.

A Nequam ergo P. M. F. Hieronymus Gratianus de Matre Dei

Ad Veasium ad me videndum excurrisset, eum de facie non videram, ^{S. Mater P. Gratianum videre & audire optabat.}
tamen suum opus haec tenus desiderassem: quamquam inuicem a-
liquos per litteras allocuti essemus. Vt ergo cognoui eum illic ad-
esse, maximopere sum gauisa; valde enim eum videre optabam, quod
tam preclara de ipso & salutaria inaudissem, at magis gauisa sum tunc,
quando coram eum tractare capi: ita namque mihi is placuit, vt,
quod illi apud me dilaudarant, satis adhuc eum perspexisse non vide-
re. Cum autem ipsa tum varijs afflictionibus & vexationibus op-
pressus essem, certe vt illum primum vidi, omne, quod illius opera no-
bis euenturum esset bonum, representare mihi Dominus videbatur:
adeo vt omnibus illis diebus tantam tamque excessiuam in animo
meo consolationem & gaudium sentirem, vt me ipsa reuera stupe-
rem. Illius Commissariatus non nisi super Conuentus Baticenses tunc
equidem extendebatur; at Veasij versantem ad te Legatus Apostolicus
evocavit, simulque Castellanae Prouinciae Discalceatorum Visitato-
rem esse iussit. Tanto porro spiritus meus tunc exultabat gaudio, vt
Domino gratijs agendis per dies illos satiari non possem, & aliud quid
facere nollem.

Hoc ipso tempore submissa fuit facultas ad nouum Caruacæ con-
uentum fundandum; sed longè ea alia, quam ad meum propositum &
intentum necessaria erat, vnde de nouo nuntius ad curiam mitten-
dus fuit. Graue mihi ac traxiosum cum primis erat tanto illic tempore
expectare; vnde in Castellam redire constitui, iam tum enim funda-
tionibus scripseram, nullatenus eum, nisi certa quaedam particularitas,
quae facultati deerat, concederetur, fundandum. Vnde denuo ad au-
dientiam nuntium oportuit. Quod autem P. Hieronymus Gratianus,
qui monasterium illud iam tum subiectum erat, quod totius Prouinciae

Hhh 3

Batica

Bætica Commissarius esset, ibi tum versaretur, nihil sine eius voluntate fieri aut decerni poterat: unde rem totam cum eo committendi. Illi porro videbatur, fore, ut si semel inde discedere & abire contingeret, fundatio Carauacensis penitus concideret; ad hoc paratum ad Dei gloriam futurum, si Hispali conuentus quidam constitueretur: quod ei haud difficile futurum videbatur, eo quod quidam auctoritate pollentes & opibus, etiam domum statim condere parati hoc ipsum ab illo petissent. Adhuc quod Archiepiscopus singulari Ordinem hunc studio complectebatur & rem longè gratissimam illi sese facturum hac ratione existimabat. unde statuit ut cum Priorissa & Monialibus, quas Carauacensi sedi destinaram, Hispalim concederem, tamen animo à conuentibus in Bætica fundandis, varias ob causas, semper fuerim alieniore. Imò, si, cum essem Veasij, prius opidum illud in Bætica esse insisterem, minime illuc concessissem; quod autem me decepit, est, quod quamuis opidum, & ager Bæticensis iuris non sit, quod non in Bætica prouincia dependeat. Ut tamen vidi Superiorem huius conuentus, ilico eiusdem iudicio sententiaque acquieui. hanc namque Dominus gratiam facit, ut Superiores semper & in omnibus mandare & ratione niti censeam; tamen si aliam fundationem in Bæticia litem, & rationes prægnantissimas haberem quo minus Hispalim vellem.

*Qua itinere
ratione
Discalceata
seruarent.*

*Qua in itinere
Hispaniensi S. Mar-
tini videris
in comoda.*

Statim ergo omnia quæ ad iter hoc necessaria erant, præparare cepere, quoniam æstiuus calor ingruent, & iam Pater Commissarius Apostolicus Gratianus ad Nuntium abierat: unde cum comitibus meis, P. Iuliano de Auila, Antonio Gairano, & alio quodam ex Ordine Discalceatorum, & aliquot Monialibus Hispalim contendi. Curru vehebatur prorsus tectæ; hæc namque est vestra per vias incendi consuetudo: cum verò in hospitium venisset, cubiculum aliquod, commodum vel incommodum, occupabamus, & ad eius ianuam forem collocabamus, quæ quibus operiebatur, intro ferebat; imò verò nec illi qui nos comitabantur, progrediebantur. Omni qua potuimus, festinatione vsi, Hispalim venimus ante Dominicam SS. Trinitatis appulimus, cum in itinere viam æstus & calores sensissemus. Nam (quamquam diebus festis abstinere ab itinere) dico vobis, carissimæ, quod, cum sol radijs suis ita intense & iugiter feriret, in illis, quasi in Purgatorio, agere non poteram. Subinde de inferno cogitabat, aliàs ex amore Dei, aliquid & pati proponebat sorores, itaque; cum gaudio & animi iucunditate

pram prosequerentur: sex enim illæ, quæ me comitabatur, tã bonæ & tenentes erant, vt mihi cum illis etiam ad regiones Turcarum proficisci an fura videar, & ipsæ ad mortem pro Domini nomine patiendam vires habituræ, aut (vt melius dicam) eas ab ipso accepturæ. Hæc namque illarum erant desideria, & assidui sermones; adhæc erant in orationis & mortificationis studio cum primis exercitaturæ; quod enim ibi procul ab alijs conuentibus erant futuræ; illas expressim in hanc sedem deligere studui, quas magis ei commodas futuras, & melius ei quadraturas existimabam. Et tales certè eas esse oportuit, pro ratione difficultatum & procellarum, quas hoc in loco subiere: quarum aliquæ, & quidem maximas, hic tacebo & referre omittam, eo quod aliquas particulares personas fortassis notarem.

Inter alias ipsarum molestias & vexationes, fuit illa non postrema, quod me pridie festi Pentecostes ardentissima occupauit febris. Illam ad Deum clamores & preces in causa fuisse autumo, vt malum illud vltèius non increuerit, nec ingrauesceret: numquam enim me vltèius occupauit febris, quin semper vltèius ea progrediretur, & aliud ex se malū causaretur. Erat ea huiusmodi, vt, prout quidem me tunc impotens eram, lethargo & phrenesi laborare viderer. In mali leuamentum aqua me ipsæ conspergebant. Sed hæc ita solis æstuabat ardore, vt per exiguum ex ea sentirem refrigerium. Non possum, quin vobis hic referam, quàm incommodum hæc in necessitate nacta sim hospitium: assignatum namque in eo nobis fuit paruum quoddam cubiculum sub tecto situm, nullam prorsus habens fenestram; cuius si ostium aperiretur, omnis mox solis æstus eodem penetrabat de foris ingrediens. Credatis autem oportet, solem longè æstuantiorẽ & intolerabiliorem hic esse quàm in Castella sit. Tali verò in lecto Moniales me collocarunt, vt in solo cubare & humi maluissem: eius namque ea erat inæqualitas, vt, cum hinc in altum tumeret, illinc profundam deprimeretur, acutissimis constratus è saxis videretur. Quid nõ est infirmitas & morbus? nam in bona valetudine omnia toleratu facilia sunt. Quare fatius tandem duxi hinc surgere, & inde nos abire: pretere namque mihi videbatur, feruores solares aperto in campo excipere, quàm quos angustum illud gurgustium afflabat. Quàm verò maledicta illorum, qui apud inferos damnati sunt, fors est! hi enim nunquam sedem ac situm mutare poterunt: nam, quamuis nonnisi ex vna parte in aliam fiat mutatio & migratio, nihilominus aliquod hæc afferre alleuiamentum videretur. Et sanè mihi contigit, vt, cum intentum in quapiam corporis parte & extremū dolorem sentirem, si deinde in alia alius æquè intentus & grauis me opprimeret, aliquod mihi hæc mutatio

Hhh 3

mutatio

mutatio solatium & lenimen afferre videretur. sic & hoc loco
factum est. Nihil verò (quantum quidem recorder) me exacerbat
quòd tali in statu me constitutam viderem: ac Moniales, comites me
longè certè maiorem quam ego dolorem sentiebant. Placuit enim
Domino, vt ipsa morbi vehementia & intensio non nisi ad vnum dies
retineret diem.

Antè paulò (an biduo, nescio) aliud accidit nobis infortunatum
quod certè aliquantulum nos sollicitas & anxias reddidit. Clam
nim Bæris nauigio transmittendus esset, rectà illo in loco vbi
ducebar, trajicere cum curibus non potuimus, vnde obliquare
latus desistere, pontonem non nihil oportuit; tamen si furis obliqua
ribus semper aliquo modo vsu esset. sed cum qui funem diuisio
nebant, eum è manibus dimississent, aut (nescio quo casu) is illa
esset, ecce secundo capite flumine, aquarum impetu ponto, nautas
retinente fune, remis nullis, cum curru nostro ferti. Nauis
vicem magis multo miserabar, ùm quòd eum tã afflictum obnitentem
derem, tum quòd in præsentissimo ageremus discrimine. Omnes
templò trepidi vocem tollebant, nos verò ad precandum Deum
ueritebamur. Videbar hæc enim ex arce tua vir nobilis, submissis
de suis qui nobis laborantibus opem ferret, nam ne tunc quidem
to funem penitus amiserat; ac frates qui nos comitabantur eum
huc in manu habebant, totis viribus retinere conati; sed is
quarum impetus ac rapiditas, vt licet omnes iunctim obstru
turi, nonnemo tamen subinde prolaberetur. Magnam certè
tristitiam mihi causauit ipse nauta filius, quem etiam nunquam
obliuisci: puer hic (vt mihi quidem videbatur) decem aut vnde
rar annorum: v' enim hic ad eò laborantem & anxium patrem
dicit, ita eius sortem complorare cepit, tã ipsa hoc viso Dominum
uerim. Sed sicut nullum Maiestas illius immitit infortunium, quoniam
per ipsius in eo se exerat pietas: ita & hoc loco factum est: etenim
ne se vertente & in vado quodã arenario subsistente, quòd ab vno
modicum esset aquarum, periclitantibus alij auxilio esse potuere. Per
haud dubiè à via (quòd iam nox esset) aberrassemus, nisi qui per
castello vesterat, in regiam nos viam reduxisset. Non cogitaram
rebus, quæ parui momenti sunt, hoc loco tractare, quòd iam alij
multas alibi de incommodis & malis per viam successibus com
rarim: vnde certa sum, meliorum commemoratione tedium legentibus
adferre, quòd æquo in illis fuerim diffusior.

Longè quàm priora hæc, magis me vexauit & affixit id quod
ultimo Pentecostes festo nobis contigit. Summa celebrata est

*S. Matru
gravi erat
ab alijs con-*

...de vna eramus, vntante lucem Cordubam perueniremus, itaque
...eritio Missae inirelessemus, vt à nemine mortalium conspiceremur
...ducebatur ergo in templum, quod trans pontem situm erat, vt
...entis in eò lateremus. Iam illum transire parabamus, sed fru-
...erem sine facultate pontem transire curribus nefas erat, &
...erat ab vrbis praefecto concedenda. Antequam verò illa impetra-
...at, diuè & amplius horæ effluxere, quod homines nondum surrexif-
...ent: & multi vindi quaque affluebant, visum quales essemus: sed pa-
...hoc curabamus, quod currus ita obducti essent, vt nemo nos vi-
...dere posset. Vt verò allata fuit licentia, non poterant currus, quod la-
...eres essent, per angustam pontis portam transire, vnde eos necesse
...sua terra decurrari & transitui aptari. in quo etiam satis multam sparij
...xit. Tandem cum ad templum venissemus, & P. Iulianus de A-
...a sacram celebraturus esset, ipsum hominibus plenum erat, quod
...us à Spiritu sancto denominatus esset; vnde de more solennis hic
...ura erat supplicatio, ac dei verbi diuini praedicatio. quam nos so-
...lenitatem ignorabamus. Hac cum vidi, maximo pere indolui, & meo
...cio, sanè praestitisset, non audiro sacro inde discedere, quam in tam
...conferam hominum multitudinem nos dare. Verum alterius opinio-
...erat Iulianus de Auila, & quod bonus esset Theologus, illius opi-
...oni omnes nos parere & consentire oportuit; hic enim ni fuisset, reli-
...qui comites fortasse meam sententiam secuti fuissent; in quo haud
...dubie grauis errassemus, tamen nesciam, an meam vnius senten-
...tiam ipsa essem secuta. Non procul templo exscensionem fecimus:
...nam, quamquam nostram nemo videre faciem posset. (etenim lon-
...geam velis semper cooperiebamus & tegebamus) satis tamen ad
...uitatem, & stuporem spectantium sciendum erat, quod nos velata,
...& crassioribus pallijs albis qualia nobis vfitata sunt, amictas, & sanda-
...ly calceatas cernerent; vti reueta fuit. Hac alteratio & turbatio o-
...nem certe febrim pridianam à me abstulit; nam certe ea tam mihi,
...nam alijs omnibus nimis quam grauis erat. Porro mihi templum
...ingrediendi vir quidam probus obuiam procedens, seq; vix duces
...pedens, turbam ingruentem submonit. quem etiam rogavi, vt in
...questitatum à populi strepitu sacellum nos conduceret: qui nobis
...in eo morem, gessit, eoque oclulo recedens, nos rursum inde
...dam digredi templo volumus, eduxit. Hic ipse non na multo
...post Hispalim venit, & euidam Ordinis nostri Patri retulit, cre-
...dere se, sibi, ob exhibitum hoc quale quate nobis officium &
...num caritatem, nihil minus opinanti opinam obigisse, De o-
...dante, hereditatem. Verè vobis dico, carissimæ, quamuis hoc for-
...sam

ESIA

177
E

san vobis nihil esse videbitur, mihi hoc ita graue & p̄nosum videri
vix vt me p̄nosius quid meminerim subiisse; populus enim tam in-
petu & tumultu huc ingruerat, ac sitauri furibundi irruissent. Vnde
nihil mihi accidere potuit optarius, quàm inde quamprimum excedere
etsi aliam diei transigendi commoditatem in vicinia non haberem
vnde arctum illius nos sub ponte quodam vicino apricando de-
re oportuit.

Hispalim cum venissemus, in domum quam P. Marianus (qui
uentus nostri iam factus erat certior) nobis conduxerat, con-
Equidem omne negotium iam tum ex voto confectum opinaban-
nim, sicut supra insinuaui, Archiepiscopus miro erga Ditalceum
dio rapiebatur, quin etiam interdum me per litteras quam officio
mè compellarat. Nihilominus magnum me hic laborem & v-
nem subire oportuit, quod Domino id ita videretur. Archiepiscopus
namque à Monialium est canobijs, quæ certis non constarem
uentibus, admittendis maximè alienis, nec immeritò. Hoc autem
fuit (dicam potius profuit) ad opus istud perficiendum & exequ-
dom: si enim rei huius antè, quàm huc appulissem, fuisset consuetu-
cultatem ad hoc certè haudquaquam esset elargitus. Sed, quoniam
Commisarius & P. Marianus certissimè opinabantur, pergerant
se rem facere, quod me huc venire fecissent (& certè aduentus me-
li quàm gratissimus extitit) hinc illi de hac re nihil significarunt, si
significassent, forsitan, bene se facturos sperantes, maximum
errorem commississent. Etenim in reliquorum monasteriorum
tione ante omnia Ordinarij locorum licentiam obrinere p-
habeo, vti etiam Sacrosancta Tridentina Synodus faciendum
pit. In hac verò non solum eam vt iam concessam ducebamus, v-
etiam (vt iam dixi) insigne nos Ordinario hac ratione obsequi-
præstare (vti reuera etiam præstabamus) existimabamus: vt enim
stea intellexi & competi. Verùm, nullam omnino Dominus funda-
nem, sine magno meo labore & molestia, perfici voluit, vt modo
dem hoc, alias alio modo exagitarer.

Vt ergo in domum, quæ nobis (vt dictum est) erat conduxer-
mus, statim (vti facere solebam) eius inire possessionem cogitabam
diuinum in ea recitare officium possemus. At P. Marianus, qui
choarat, & illic erat, tergiuersari, & rationes cur differenda res
pit afferre, ac ne me affligeret at contristaret, planè quod res
re nolebat, dissimulans. at, cum quas adferebat rationes, suffi-
non essent, statim in quo sita esset difficultas, intellexi, in eo
quod licentiam Archiepiscopus non dedisset. Vnde dicere & p-

*Hispalensis
eiuuentus
eum labore
fundatur.*

*S
The*

Op

N

dere mihi capit, vt annuis censibus Monasterium stabiliri permitte-
 rent, aut simile quid, cuius non satis recordor. Tandem vero sine vlla
 dissimulatione dixit, Archiepiscopum non vsque adeo in Monialium
 monasterij fundacionem propendere, atque iam inde ab eo tempore,
 quo dignitate Archiepiscopali functus esset (sanctus autem erat ad
 annos plurimos tum Hispali, tum Cordubæ, estque feruens Dei famu-
 lus) nulli se hanc potestatem fecisse, praesertim si sine redivibus ac pos-
 sibilitatibus fundandum monasterium esset; ac proinde eam nulli se
 fecerat. Quod perinde erat, ac dicere, ipsum planè non fundan-
 da. Mihi id admodum molestum & graue erat, Primò, q. in ciuitate His-
 palensi res ageretur (quamquã id facere potuissem, si voluissem); quia
 in monasterijs nonnullis redditus admisi, in paruis opidis id fuit, quia
 nulli admittentur, illa fundari non potuissent; quia alioquin, vnde
 ea darentur, non suppeteret. Deinde, quod post sumptus itineris vnus
 tantum solum mihi reliquus esset; quin etiam nihil nobiscum tuler-
 amus, praeterquam veltes quibus eramus induta, nec non aliquot
 tunicas & calyptas, & alia quæ nobis, dum curru veheremus, ad vul-
 tum regendum vsui erant, vnde etiam, quò comites nostri possent eò
 vnde profecti erant reuerti, pecuniam mutuam conquirere o-
 portuit, quam amicus quidam, quem Antonius Gaitanus illic habe-
 bat, mutuo dedit, quod vero ad suppellectilem domesticam compa-
 randa necessarium erat, P. Marianus mendicato quæsivit. Adhuc do-
 mum propriam non habebamus; adeò vt impossibile videretur con-
 uentum illic fundari. Quare non sine summa dicti Patris rogatione, &
 relictâ oportunitate factum arbitror, vt Archiepiscopus tandem nos
 ad eum ipso SS. Trinitatis festo celebrare permiserit: & hoc primum
 fecit. Venit tamen, ne ere campano ad sacra signum daretur, nec ip-
 sam de loco superiori suspenderetur; sed iam antè suspensum erat.
 Quindecim diebus, & amplius illo in statu res nostræ fuere, adeò vt
 ipsa statuerim, nisi P. Commissarius & P. Marianus obstarent, cum
 Monialibus meis, parua admodum cum animi aegritudine Veasium
 reueri, quo cum illis Carauacensem fundacionem ordiret. Sed multo
 maiorem illis diebus pressuram habui, sed, quia bonæ memoriæ non
 sum, hinc non satis recordor quamdiu ea durarit, sed arbitror plus
 mense durasse, quòd iam tum grauius & peius illi videretur, re infecta
 nos inde discedere, quàm monasterium iam fundatum esse statim in
 vulgus innotescere. Numquam verò me P. Marianus permisit ei litte-
 ras scribere; sed ipse paulatim verbis blandioribus, nec non literis
 Madriti à P. Commissario missis, eum leniuit. Vnum hoc me in con-
 uentia consolabatur & eam tranquillabat à scrupulis, quod primum

*Hispalensis
 canobij ad-
 ea possessa*

CSIA

171
 172
 173

S. Mariae Teresa Opera.

I ii

sacrum

factū bona illius cū venia celebratū esset, semper quoque in chorocium diuinū recitabamus. Subinde quoque me per aliquē visitatū simul denuntians semel propediem ad me excurturum. quin & vniuersis mesticis Sacerdotibus misit, qui sacrum primum hic Deo offerret. liquide apparebat, omnem hanc turbationem meam aliō non tenere quā ut me anxiam & sollicitam redderet. quāquā non tam meā Monialium mearum causa angebat, quā quod Patrem Communitatis anxiam scirem. Quoniam enim ipse me illuc ire iusserat, hinc minime pere angebatur, & si quod impedimentum interuenisset, quā mentisissimam afflictionem sensisset. Et certe multas adhuc rationes habebat rationes.

Sub idem tempus accessere ad me Carmelita Gaudentes, rantes, ecqua tandem auctoreitate monasterium hoc fundatū. bus cum acceptas olim à Reuerendissimo Patre nostro Generalis ras ostendissent, quiescentes vltius inquirere desierunt. si enu uissent, quā parum Archiepiscopus erga hoc cœnobium esset amicus, haud dubiè hæ ad illos querandos & pacandos litteræ missæ fuissent. sed hoc omnes latebat; imò nemo non persuasum habebat, na illius cum venia & assensu cuncta fieri. Tandem, Deo dante, factū ut nōs ipse visitatum venerit; cui ego eam quā nobis facerem riam, exposui: qui ad extremum facultatem mihi dedit, quid quā ueram exequendi, quin & deinceps, si qua poterat, & quæcumque dabat occasio, semper se beneuolum, ac partium nostrarum har rem declarauit.

CAPVT XXIV.

HISPALENSEM S. IOSEPHI CONVENTVS FVNDAT
nem prosequitur, quantumque in proprijs adibus habendū laborū & difficultatū subiicit.

Hispalensis sedes quā lentè & male procederet.

Vix credat quisquam, in ciuitate adeò copiosa, & tot opulenti inquilinos habente, qualis Hispalensis est, minorem monasterij fundandi occasionem & oportunitatem fuisse, quā in ciuitatibus in quibus hæcenus fuerat opidis: imò adeò adhuc deesse hic oportunitas videbatur, ut subinde apud memetipsam reputarem, esse non potuisse, hæc nos in ciuitate conuentum habere. Nescio autem, an ceteris mātī hoc sit ascribendum: nonnunquam enim audiui dicentes, dicitur hic ad tentandum potentiores esse quā alibi: tamen si Deo hanc potentiam dante: vnde etiam me hic acriter imperiuisse videtur: numquam quoad vixi, ita me pusillanimum & meticulosam videri.